

Základní informace k zajištění voleb do zastupitelstev krajů a 1/3 Senátu (podzim 2020)

Obsah

Úvodem	2
Shrnutí novinek z oblasti volební legislativy	3
Zajištění tisku hlasovacích lístků a dalšího volebního materiálu	10
Informace Českého statistického úřadu.....	12
Otázky a odpovědi.....	14

Úvodem

Volby do zastupitelstev krajů a volby do Senátu, které se mají konat na podzim 2020, zatím nebyly prezidentem republiky vyhlášeny.

Volby do zastupitelstev krajů a volby do Senátu vyhlašuje prezident republiky nejpozději 90 dnů před jejich konáním.

Mají-li se volby do zastupitelstev krajů konat souběžně s prvním kolem voleb do Senátu tak, jak bylo dosud obvyklé, pak s ohledem na výše uvedené lhůty vyplývající z Ústavy a volebních zákonů **je možné konání těchto voleb v některém z následujících termínů:**

možnosti konání	souběh voleb do ZK s I. kolem voleb do Senátu	případné II. kolo voleb do Senátu
1.	18. – 19. 9. 2020	25. – 26. 9. 2020
2.	25. – 26. 9. 2020	2. – 3. 10. 2020
3.	2. – 3. 10. 2020	9. – 10. 10. 2020

Harmonogram úkolů a lhůt pro volební orgány bude zveřejněn po vyhlášení voleb.

Shrnutí novinek z oblasti volební legislativy

Z novely volebních zákonů publikované pod **č. 38/2019 Sb.** účinné od 2. března 2019 vyplývají pro volby do zastupitelstev krajů a volby do Senátu **některá nová pravidla**:

Povinná účast předsedy, místopředsedy a zapisovatele okrskové volební komise na školení k zásadám hlasování a k systému zjišťování a zpracování výsledků hlasování.

Školení organizačně zajišťuje pověřený obecní úřad („POÚ“). Ten také prostřednictvím osob, které mají odbornou způsobilost na úseku voleb, realizuje část školení zaměřenou na zásady hlasování. Český statistický úřad provádí školení k systému zjišťování a zpracování výsledků hlasování. Krajský úřad poskytuje v případě potřeby nezbytnou součinnost podle zavedených zvyklostí.

POÚ informuje obecní úřad o účasti na školení, tj. o tom, kteří členové komisí z dané obce se školení zúčastnili (viz dotaz Pardubického kraje v části věnované [dotazům](#)).

Starosta vyrozumí členy okrskové volební komise („OVK“), jejichž účast na školení je povinná, o termínech školení a důsledcích nesplnění povinnosti se jich účastnit. Při vyrozumění postupuje starosta obdobně jako při oznámení o svolání prvního zasedání OVK (viz dotaz Pardubického kraje v části věnované [dotazům](#)).

Předseda, místopředseda a zapisovatel OVK mají nárok na vyšší zvláštní odměnu za výkon funkce než ostatní členové OVK. Nárok na vyšší zvláštní odměnu za výkon funkce nemá člen OVK, který nesplnil povinnost účastnit se školení k zásadám hlasování a k systému zjišťování a zpracování výsledků hlasování, ledaže byl zapisovatel jmenován nebo předseda a místopředseda určen losem v době, kdy již nebylo možné účast na školení zajistit.

Členství v okrskové volební komisi ve dnech voleb zaniká, nevykonává-li člen svoji funkci a jeho nepřítomnost ve volební místnosti trvá nepřetržitě déle než 2 hodiny.

Důvodem **zániku členství** v OVK je **nepřetržitá nepřítomnost ve volební místnosti ve dnech voleb, která přesáhne 2 hodiny.** K případné omluvě člena okrskové volební komise se nepřihlídně, neboť prioritou je plnohodnotně zajistit činnost OVK.

Pokud doba nepřítomnosti nepřesáhne 2 hodiny v celku, k zániku členství nedochází, avšak uplatní se pravidlo obsažené ve vyhláškách provádějících volební zákony, že celková výše zvláštní odměny za výkon funkce člena okrskové volební komise se poměrně zkrátí, a to podle evidence účasti člena na jednáních OVK.

Jestliže člen OVK není ve volební místnosti přítomen z důvodu, že zajišťuje hlasování do přenosné volební schránky, jde o výkon funkce a tato nepřítomnost tudíž nemůže vést k zániku členství.

Zapisovatel je členem okrskové volební komise s právem hlasovat.

Dřívější postavení zapisovatele jako člena OVK pouze s hlasem poradním neodpovídalo významu jeho činnosti. Novela proto přiznala zapisovateli **právo hlasovat**.

Zapisovatel, předseda a místopředseda OVK jsou funkce, které nelze kumulovat v jedné osobě. Aby o tomto nevznikaly pochybnosti, volební zákony výslovně stanoví, že zapisovatel není zařazen do losování o funkce předsedy a místopředsedy OVK, a to nejen při prvním zasedání okrskové volební komise, ale ani v případě pozdějšího losování.

Starosta odvolá zapisovatele, který přestane vykonávat svoji funkci nebo ji nevykonává řádně, a na jeho místo neprodleně jmenuje nového zapisovatele.

Starosta může zapisovatele odvolat nejen v případě, kdy zapisovatel přestane svoji funkci vykonávat, ale i v případě, že starosta zjistí, že zapisovatel svoji funkci nevykonává řádně; v takovém případě na jeho místo jmenuje nového zapisovatele. Fakticky se tak jedná o další důvod zániku členství v okrskové volební komisi.

Předsedu OVK v době jeho nepřítomnosti zastupuje místopředseda OVK.

Ve volební místnosti **by vždy měl být přítomen předseda nebo místopředseda OVK**. Místopředseda, stejně jako předseda, je povinen se účastnit školení k činnosti, kterou okrsková volební komise zabezpečuje ve volební místnosti, a proto by měl být schopen předsedu rovnocenně zastoupit.

Obecní úřad ve spolupráci se zapisovatelem zajistí, aby ve volební místnosti v průběhu hlasování bylo u každého člena okrskové volební komise uvedeno jeho jméno, příjmení, funkce v okrskové volební komisi a údaj o tom, zda jej delegovala politická strana, politické hnutí nebo koalice anebo jmenoval starosta.

Tato povinnost byla do volebních zákonů zavedena proto, aby zejména ve velkých městech nepůsobili členové OVK ve vztahu k voličům anonymně.

Údaje o členech OVK musí být k dispozici přímo ve volební místnosti v průběhu hlasování, a to např. ve formě připnutých jmenovek nebo cedulek na místě, kde dotyčný člen OVK sedí. Připnuté jmenovky se jeví jako vhodnější i pro případ hlasování do přenosné volební schránky. Údaje o členech OVK ve formě jmenovek ve volební místnosti zabezpečí pro jednotlivé OVK obecní úřad a zapisovatel pak na místě dohlédne na jejich správné a viditelné umístění či připnutí. Na jmenovce musí být uvedeno jméno a příjmení člena OVK, jeho funkce v OVK a údaj, zda jde o člena jmenovaného starostou, nebo delegovaného kandidujícím subjektem, aniž by bylo třeba specifikovat např. konkrétní politickou stranu nebo politické hnutí, které ho delegovalo (viz dotaz Pardubického kraje v části věnované [dotazům](#)).

Na kandidátní listině se uvádí věk ke druhému dni voleb.

Dříve uváděný věk ke dni podání kandidátní listiny vyžadoval přepočítání na věk ke druhému dni voleb pro účely uvedení věku na hlasovacím lístku. Touto úpravou se jednak odstranila pochybnost, ke kterému dni má být věk na kandidátní listině uveden, i nezbytnost přepočítání před tiskem hlasovacích lístků ze strany registračních úřadů, která v případě velkého množství kandidátů představovala nemalou administrativní zátěž.

Hlasovací lístky se tisknou jednostranně.

Pro volby do zastupitelstev krajů **se povinně tisknou jednostranné hlasovací lístky**. Zavedení tohoto pravidla je důsledkem rozhodnutí Nejvyššího správního soudu po volbách do Poslanecké sněmovny (konaných v roce 2017; sp. zn. Vol 58/2017), v němž konstatoval, že „je více než vhodné, aby se napříště netiskly oboustranné hlasovací lístky, neboť nejenom že to výrazně zvyšuje pravděpodobnost chybného započtení přednostních hlasů kandidátům uvedeným na zadní straně hlasovacího lístku, ale také to ohrožuje jejich rovnost s ostatními kandidáty. Stejnou chybu, jaké se dopustily okrskové volební komise, celkem předvídatelně mohou učinit i voliči, neboť si vůbec kandidátů na zadní straně volebního lístku nemusí povšimnout, anebo si jich všimnou až poté, co již vyčerpali své čtyři přednostní hlasy pro kandidáty na první straně.“

Hlasovací lístky se budou pravděpodobně pro většinu krajů tisknout na formátu A3; stejný formát bude mít také krycí list sady hlasovacích lístků a informace pro voliče. Doručovací a úřední obálky budou mít formát C4 a hlasovací lístky se do nich budou vkládat přeložené.

Při souběhu voleb jsou barevně odlišeny hlasovací lístky a úřední obálky pro jednotlivé druhy voleb. Barva hlasovacího lístku koresponduje s úřední obálkou.

Při volbách konaných v souběhu není možné hlasovací lístky vkládat do jedné společné úřední obálky. Nepostačuje ani, aby při souběhu voleb byly barevně odlišeny pouze úřední obálky pro jednotlivé druhy voleb.

Stejným způsobem jako jsou barevně odlišeny úřední obálky, musí být pro jednotlivé druhy voleb odlišeny i hlasovací lístky. Tím se má předcházet zbytečným chybám při vložení hlasovacího lístku voličem do nesprávné obálky, které způsobuje neplatnost odevzdaného hlasu.

Hlasovací lístek a úřední obálka pro volby do zastupitelstev krajů budou barvy šedé, hlasovací lístky a úřední obálka pro I. kolo voleb do Senátu budou barvy žluté (za předpokladu souběhu krajských voleb s I. kolem voleb senátních).

Tento postup byl aplikován již v roce 2018 při volbách do zastupitelstev obcí konaných společně s volbami do Senátu, ačkoli nevycházel přímo ze zákonného ustanovení.

Pro volební kampaň může starosta vyhradit plochu pro vylepení volebních plakátů, a to nejpozději 16 dnů přede dnem voleb. Plocha je k využití bezplatně.

Možnost, tedy nikoli povinnost, aby starosta obce před každými volbami vyhradil plochu pro vylepení volebních plakátů, zůstává zachována a pouze se výslovně stanoví, že starosta tak může učinit nejpozději 16 dnů přede dnem voleb, tedy nikoli přesně v 16. den.

Plochu pro vylepení volebních plakátů poskytne obec k využití bezplatně; na takové bezúplatné plnění se nevztahují ustanovení o financování volební kampaně a ustanovení zvláštního zákona upravující hospodaření politických stran a politických hnutí.

Vzhledem k otázkám, které při využití této plakátovací plochy vznikly v souvislosti s aplikací nových pravidel o financování volební kampaně a pravidel o hospodaření politických stran a politických hnutí se **výslovně stanovuje, že pokud se starosta rozhodne plakátovací plochu vyhradit, pak ji obec poskytne bezplatně.** V takovém případě se na bezúplatné plnění nevztahují ustanovení daného volebního zákona o financování volební kampaně (jinak platí, že i bezúplatné plnění se započítá do výdajů na volební kampaň, a to v částce odpovídající obvyklé ceně za bezúplatné plnění), ani ustanovení zákona o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, který stranám a hnutím v § 18 odst. 1 zakazuje přijmout dar nebo bezúplatné plnění od obcí a krajů.

Náležitosti petice pro volby do Senátu.

Náležitosti záhlaví petice a každého jejího podpisového archu na podporu nezávislého kandidáta pro volby do Senátu **se sjednotily po vzoru zákona o volbě prezidenta republiky.**

S ohledem na usnesení Krajského soudu v Hradci Králové (30 A 150/2017 - 37 ze dne 21. prosince 2017) se výslovně stanoví, že u osoby (petenta) podporující kandidaturu nezávislého kandidáta na senátora se na petici, mimo jiné, požaduje uvedení adresy místa trvalého pobytu, aby nadále nevznikala výkladová nejistota, zda stačí uvést pouze obec, nebo zda se na petici vyžaduje celá adresa, tj. i název ulice a číslo popisné/evidenční (viz dotaz Libereckého kraje v části věnované [dotazům](#)).

Další novinky:

Zaslání přehledu subjektů, které podaly kandidátní listinu, Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí.

Upozorňujeme na povinnost vycházející ze **zákona č. 322/2016 Sb.**, kterým se mění volební zákony a další související zákony, účinného již od 1. ledna 2017. V souvislosti s krajskými volbami ji však krajské úřady budou aplikovat poprvé a stejně tak pověřené obecní úřady v sídle volebních obvodů, v nichž se budou volby do Senátu konat v roce 2020.

Jde o povinnost:

a) **krajského úřadu**, u kterého se podávají kandidátní listiny pro volby do zastupitelstev krajů, zaslat Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí seznam politických stran, politických hnutí a koalic, které podaly kandidátní listinu

a

b) **pověřeného obecního úřadu v sídle volebního obvodu**, u kterého se podávají **přihlášky k registraci pro volby do Senátu**, zaslat Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí seznam politických stran, politických hnutí, koalic a nezávislých kandidátů, kteří podali přihlášku k registraci.

Nové podmínky pro „skartaci“ části volební dokumentace.

Dne 1. prosince 2019 nabyla účinnosti **vyhláška č. 265/2019 Sb.**, kterou se mění vyhlášky provádějící volební zákony, a došlo k následujícím změnám v oblasti skartace volební dokumentace:

➤ **Zpřesnění rozsahu volební dokumentace určené ke zničení**

Nově budou, a to i v nově stanovených „odstupňovaných“ lhůtách (viz níže), **zničeny pouze použité hlasovací lístky a všechny** (tedy i nepoužité, avšak orazítkované) **úřední obálky**.

- Úřední obálka je obálka opatřená úředním razítkem obce.
- Použitý hlasovací lístek je hlasovací lístek předaný voliči k provedení hlasování.

Nově jsou též do výčtu ničené volební dokumentace zařazeny pomocné hlasovací lístky pro sčítání přednostních hlasů a použité pomocné sčítací archy. Jde o pomocný materiál mající úzkou vazbu na použité hlasovací lístky a zjišťování výsledků voleb, proto je vhodné, aby sdílel osud použitých hlasovacích lístků.

➤ **Nové nastavení lhůt pro zničení části volební dokumentace**

Nově jsou lhůty pro uschování, resp. zničení použitých hlasovacích lístků a úředních obálek, pomocných hlasovacích lístků pro sčítání přednostních hlasů a použitých pomocných sčítacích archů **nastaveny v závislosti na průběhu soudního přezkumu výsledků voleb**, a to i se zohledněním podání případné ústavní stížnosti tak, aby tato stěžejní část volební dokumentace byla soudům k dispozici, dokud nebude výsledek voleb, resp. jejich přezkumu, definitivní.

Zohledněny jsou tři situace:

a) **žádný návrh** na neplatnost hlasování, neplatnost voleb nebo neplatnost volby kandidáta (dále jen „návrh na neplatnost“) **soudu podán nebyl**; v takovém případě dojde ke zničení shora uvedené volební dokumentace **po uplynutí 30 dnů ode dne marného uplynutí lhůty pro podání návrhu na neplatnost**,

- b) **návrh na neplatnost podán byl a po rozhodnutí soudu marně uplynula lhůta pro podání ústavní stížnosti**; v takovém případě dojde ke zničení shora uvedené volební dokumentace **po uplynutí 30 dnů ode dne marného uplynutí lhůty pro podání ústavní stížnosti proti rozhodnutí soudu o návrhu na neplatnost¹**, nebo
- c) **ústavní stížnost/stížnosti byla(y) podána(y) a Ústavní soud jí (jim) nevyhověl**; nevyhověním je třeba rozumět situaci, kdy Ústavní soud návrh odmítl, zamítl nebo řízení zastavil; zjednodušeně řečeno **nezrušil rozhodnutí soudu o návrhu**; v takovém případě dojde ke zničení shora uvedené volební dokumentace **po uplynutí 30 dnů ode dne, kdy Ústavní soud nevyhověl poslední podané ústavní stížnosti proti rozhodnutí soudu o návrhu na neplatnost**.

Nová právní úprava vyžaduje zvýšené úsilí pro zjištění počátku lhůty pro zničení výše uvedené volební dokumentace. Ministerstvo vnitra doporučuje následující postup:

- **V případě voleb do zastupitelstev krajů bude počátek lhůty monitorovat krajský úřad** (nepůjde v zásadě o novou povinnost, neboť totéž musí činit v souvislosti se svoláním ustavujícího zasedání zastupitelstva kraje). Krajský úřad bezodkladně prostřednictvím oficiálních internetových stránek a případně dalšími vhodnými komunikačními kanály zveřejní (oznáí) obecním úřadům, že okamžik pro počítání této lhůty nastal.
- **V případě voleb do Senátu bude obdobně postupovat pověřený obecní úřad v sídle volebního obvodu.**

Pro obecní úřady budou relevantní jen ty návrhy dotýkající se volebního obvodu, ve kterém se obecní úřad nachází. Obecní úřad tak budou zajímat v případě voleb do zastupitelstev krajů jen návrhy zpochybňující volby do zastupitelstva kraje, na jehož území se obec nachází, v případě voleb do Senátu pak návrhy zpochybňující volbu senátora ve volebním obvodu, v jehož volebním obvodu se obec nachází.

➤ **Sjednocení formy zničení části volební dokumentace**

Pokud jde o způsob zničení shora uvedené volební dokumentace, dochází ke sjednocení v této oblasti pro všechny druhy voleb. Obecní úřady předmětnou část volební dokumentace zničí **protokolárně**, tedy způsobem, kterým se doposud muselo postupovat jen v případě voleb do zastupitelstev obcí a volby prezidenta republiky.

¹ Ústavní stížnost lze podat ve lhůtě dvou měsíců od doručení rozhodnutí volebního soudu (§ 72 odst. 5 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu), kterým je v případě voleb do zastupitelstev krajů krajský soud a v případě senátních voleb Nejvyšší správní soud. Volební soud usnesení doručí účastníkům řízení a vyvěsí jej na úřední desce soudu; usnesení nabývá právní moci dnem vyvěšení (§ 93 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní). Od dne následujícího začíná běžet dvouměsíční lhůta pro podání ústavní stížnosti.

Nový postup při hlasování voličů zapsaných ve zvláštních seznamech voličů u zastupitelských úřadů České republiky v zahraničí

Upozorňujeme na nový postup pro případ, kdy volič hodlá hlasovat ve volbách do zastupitelstev krajů, ale ve stálém seznamu voličů je u něj uvedena poznámka o vyškrtnutí ze stálého seznamu voličů z důvodu, že je zapsán ve zvláštním seznamu voličů vedeném zastupitelským úřadem ČR v zahraničí.

Doposud se vycházelo z toho, že volič může být veden pouze v jednom seznamu voličů a že smyslem zápisu voliče pouze do jednoho seznamu voličů je ochrana volebního procesu před dvojím hlasováním téhož voliče. Z tohoto důvodu zápis voliče ve zvláštním seznamu voličů u zastupitelského úřadu ČR v zahraničí vedl k jeho vyškrtnutí ze stálého seznamu voličů s poznámkou, že je veden ve zvláštním seznamu voličů v zahraničí. Tato poznámka pak bránila voliči hlasovat na území ČR ve všech druzích voleb.

Ke změně postupu vedl fakt, že v případě voleb do zastupitelstev krajů (a rovněž voleb do zastupitelstev obcí) nemůže být u voličů zapsaných ve zvláštním seznamu voličů u zastupitelského úřadu princip rovnosti volebního práva porušen. Ve volbách do zastupitelstev krajů totiž nemůže volič hlasovat jinde než v České republice ve volebním obvodu, do kterého volič náleží podle místa trvalého pobytu.

Nový postup:

- **Poznámka o vyškrtnutí voliče ze stálého seznamu voličů z důvodu jeho zápisu u zastupitelského úřadu ČR v zahraničí nebrání tomu, aby tento volič mohl ve volbách do zastupitelstev krajů hlasovat na území ČR (ve volebním obvodu, do kterého náleží volební okrsek voliče podle místa jeho trvalého pobytu).**
- **Takovému voliči bude ve volbách do zastupitelstev krajů umožněno hlasování, aniž by musel obecnímu úřadu v místě trvalého pobytu nebo v den voleb okrskové volební komisi předložit potvrzení o svém vyškrtnutí ze zvláštního seznamu voličů.**
- **Voliči bude též možno vydat voličský průkaz pro volby do zastupitelstev krajů.**

Poznámka o vyškrtnutí voliče ze stálého seznamu voličů z důvodu jeho zápisu u zastupitelského úřadu v zahraničí však zůstane v platnosti. Pro volby do Senátu (hlasovat je možno jen na voličský průkaz vydaný zastupitelským úřadem, avšak v jakémkoli senátním volebním obvodu), Poslanecké sněmovny, Evropského parlamentu a ve volbě prezidenta republiky se tak nic nemění.

Zajištění tisku hlasovacích lístků a dalšího volebního materiálu

Ministerstvo vnitra má uzavřenou smlouvu na tisk a distribuci volebních materiálů s firmou Walstead Moraviapress s. r. o.

Všem krajským úřadům a všem pověřeným obecním úřadům, které registrují při volbách do 1/3 Senátu Parlamentu České republiky, byly již zaslány přístupové údaje a hesla na webové stránky data-volby.cz, kde je možné opravit položky v adresáři a v rozdělovníku volebních materiálů.

Ministerstvo vnitra také provedlo revizi standardních počtů volebních tiskovin připadajících na volební okrsek.

V některých položkách chceme provést dílčí snížení. Rezerva úředních obálek bude stanovena na 50 kusů na jeden okrsek (pro II. kolo Senátních voleb na 20 kusů úředních obálek na okrsek), u doručovacích obálek 30 kusů na jeden okrsek. Na jeden okrsek budou nově připadat 4 výtisky zákonů a 4 výtisky pokynů.

Pokud bude potřeba stanovené počty pro jednotlivá distribuční místa navýšit, je to samozřejmě možné. Dojde-li Ministerstvo vnitra při kontrole k závěru, že navýšení je výrazné, telefonicky věc zkonzultuje s daným úřadem. Je také možné dopředu zaslat odůvodnění nadlimitních požadavků na volby@mvcz.cz. Zdůvodněním může být například zkušenost o výrazném využívání voličských průkazů v daném okrsku při minulých volbách do zastupitelstev krajů. Aktuálně jsme také obdrželi požadavek od Magistrátu statutárního města Liberce na vyšší náklad pokynů odůvodněný praxí města při pořádání školení členů OVK. Požadavek byl racionální a bude mu vyhověno.

K volebním materiálům je třeba upozornit, že hlasovací lístky se budou tisknout jednostranně a v krajských volbách pro většinu krajů na velikost A3, která bude přeložena na A4. Doručovací i hlasovací obálky budou velikosti C4. Jedná se o větší formát než při minulých volbách do zastupitelstev krajů, a tím pádem dojde i k většímu objemu doručovaných volebních materiálů (obálky a hlasovací lístky). Obálek C4 se na jednu paletu vejde zhruba 25 tisíc kusů. Při doručování volebního materiálu tak bude nutná součinnost distribučních míst s dodavateli volebních materiálů.

Z toho důvodu Walstead Moraviapress s. r. o. ještě v létě, před doručováním prvních materiálů znovu zašle k editaci adresář kontaktů.

Walstead Moraviapress s. r. o. upozorňuje ještě na novinku na stránkách www.data-volby.cz v sekci „Editace adresářů a rozdělovníků“. Jakákoli oprava v adrese musí být potvrzena tlačítkem ULOŽIT na konci řádku. Po uzavření systému předá Moraviapress KIVům seznam úřadů, které neprovedly uložení změn, aby je KIV telefonicky kontaktovali. Pro rozvoz materiálů bude vzhledem k jeho objemu potřeba mít adresy a kontakty zcela spolehlivé.

Informace o distribuci budou zveřejněny též na stránkách www.mpdistribuce.cz.

Informace pro registrační úřady ohledně losování čísel kandidátů do Senátu

Na základě dosavadních zkušeností je nutno zvlášť upozornit, že čísla, jimiž se označují hlasovací lístky kandidátů pro volby do Senátu (§ 62 odst. 6 zákona č. 247/1995 Sb.), losuje registrační úřad pro všechny podané přihlášky k registraci.

Do losování se tedy zařazují i přihlášky, které byly odmítnuty.

Ze zákona toto pravidlo nevyplývá dostatečně zřetelně, jeho použití je ovšem nasnadě: v době losování ještě není zřejmé, kdo z odmítnutých kandidátů bude usilovat o soudní ochranu a s jakým výsledkem. Pro případ úspěchu kandidáta u soudu a dodatečné registrace je potřeba zajistit, že kandidát bude mít řádně vylosované číslo.

Pokud kandidát u soudu neuspěje, zůstane jemu vylosované číslo neobsazené a číselná řada hlasovacích lístků bude neúplná.

Informace Českého statistického úřadu

Pro zajištění bezproblémového průběhu volebního procesu a zodpovězení častých dotazů nebo nejasností považuje ČSÚ za přínosné zmínit alespoň níže uvedené:

- **ČSÚ připravuje dle zákona systém zpracování výsledků voleb**, který je závazný i pro další volební orgány, zejména okrskové volební komise. Podepsáním *Zápisu o průběhu a výsledku hlasování v okrsku* jsou výsledky voleb zjištěny a ČSÚ provede jejich převzetí, formální kontrolu (včetně kontroly matematicko-logických vazeb), postupnou sumarizaci, výpočet výsledku voleb podle příslušného zákona a prezentaci na internetových stránkách www.volby.cz.
- **Za obsah zápisu odpovídají členové okrskové volební komise**, kteří správnost uvedených údajů potvrzují svými podpisy. Ke kontrole údajů, které ČSÚ převzal do zpracování, mohou komise využít internetovou prezentaci, kde jsou údaje za okrsek zobrazovány téměř on-line, nebo opis dat obdržený v jednom vyhotovení na přebíracím místě ČSÚ.
- **Základním metodickým materiálem** pro okrskové volební komise jsou „**Pokyny pro postup okrskových volebních komisí při zjišťování výsledku hlasování ve volebním okrsku**“. Pokyny jsou vždy zveřejněné i v elektronické podobě (na www.czso.cz a zejména na www.volby.cz), aby se s nimi mohli kdykoliv seznámit všichni členové okrskových volebních komisí.
- Ve dnech voleb jsou **v gesci ČSÚ činnosti vykonávané okrskovými volebními komisemi po uzavření volebních místností**, kdy komise začíná sčítat hlasy (jiné dotazy, k činnostem před uzavřením volebních místností, k přípravě a průběhu samotného hlasování apod., nemůže ČSÚ odpovídat).
- Ve volbách do zastupitelstev krajů jsou **registračními úřady krajské úřady a ze zkušeností lze předpokládat výbornou spolupráci** a vstřícnou komunikaci v souvislosti s náročnou přípravou a aktualizací registru kandidátů:
 - od založení registru kandidátů až do voleb je důležité **důsledné předávání všech prováděných změn a oprav** v kandidátních listinách pracovníkům ČSÚ; údaje o kandidátech jsou před registrací neveřejné a je **nutná ochrana dat** (osobní předání nebo při zasílání souborů mailem využití dobrého hesla s písmeny, číslicemi a speciálními znaky v dostatečné délce),
 - registr kandidátů ČSÚ slouží následně, po kontrole a úpravě, i jako podklad pro přípravu hlasovacích lístků a jeho využití eliminuje zbytečné dvojí pořizování dat,
 - **seznam zaregistrovaných stran je nutné zaslat také pracovníkům ČSÚ**,
 - po registraci kandidátních listin je třeba **bezodkladně zasílat ČSÚ kopie informace o odstoupení či odvolání kandidáta**,
 - po odsouhlasení předlohy pro tisk hlasovacích lístků (registračním úřadem a často i zmocněnci) **poskytnout imprimatur hlasovacího**

- **lístku v pdf také ČSÚ**, který provede podrobnou kontrolu svého registru kandidátů,
 - pro závěrečnou kontrolu 48 hodin před volbami zajistit zastupitelnost (kontakty),
 - stejně jako registrační úřady, tak ani ČSÚ nemůže před termínem registrace sdělovat údaje o kandidátech.
- Pokud **kandidát zemřel a nebyl odvolán zmocněncem, je nadále platným kandidátem** (přednostní hlasy jsou mu okrskovou volební komisí zapsány, postupem dle zákona mu může být i přikázán mandát, následně se však uplatní náhradník).
- V případě **odvolání všech kandidátů volební strany**, pracuje okrsková komise standardním způsobem, posoudí platnost hlasovacího lístku a hlasu, platné hlasy sečte a zapíše; k přednostním hlasům pro odvolané kandidáty se nepřihlíží; postup podle zákona při rozdělování mandátů zaručuje, že za tuto volební stranu nebude nikdo zvolen.
- K častým dotazům na používání červené tužky při zjišťování výsledků hlasování lze uvést, že v dohodě MV s ČSÚ bude tato praxe uplatňována i nadále.
- Ze školení okrskových volebních komisí bude v dohodě MV a ČSÚ opět vyžadován zápis, ze kterého bude zřejmé, kdy se školení konalo, jakým tématům se věnovalo a kdo je provedl, vše podepsané školiteli.
- **Doba zjišťování výsledků hlasování v okrsku** se předpokládá zhruba na úrovni předchozích voleb do Evropského parlamentu nebo voleb do Poslanecké sněmovny, které jsou typově obdobné. **Kolem 90 % OVK využívá pro sestavení zápisu programové vybavení ČSÚ, které usnadní práci komise a včas ji upozorní na případné chyby** (snižuje tak možnost vrácení komise do volební místnosti k opravě chyb až z přebíracího místa); zároveň usnadní komisi vytvoření *Zápisu o výsledku hlasování* a všech listů Přílohy č. 1 (za všechny volební strany, které v okrsku získaly hlasy).
- **Informace k volbám** (program pro počítačové zpracování zápisu ve volební místnosti a Pokyny pro postup okrskových volebních komisí) jsou na internetových stránkách www.volby.cz, kde je i odkaz na tzv. *otevřená data*, tedy soubory, ve kterých jsou k dispozici kompletní podrobné výsledky voleb až do úrovně jednotlivých okrsků ve formátu umožňujícím snadné počítačové zpracování.

Kontakty na úrovni krajských správ ČSÚ předají krajským úřadům krajsí gestoři voleb ČSÚ; OVK budou mít ze školení kontakty na pracovníky ČSÚ, kteří jsou připraveni jim poskytnout metodickou pomoc, v krajním případě i s výjezdem do volební místnosti v době, kdy to průběh zpracování na přebíracím místě dovolí.

Otázky a odpovědi

Pozn. Znění dotazů nemusí být převzato doslovně.

Dotaz (Městský úřad Znojmo):

Lze započítat do počtu oprávněných voličů podporujících nezávislého kandidáta ve volbách do Senátu Parlamentu České republiky petenta, který ke dni podání přihlášky k registraci

- a) nedosáhl věku 18 let, ale ke druhému dni voleb tohoto věku dosáhne***
- b) který ke dni podání kandidátní listiny nemá trvalý pobyt hlášen ve volebním obvodu, za který daný kandidát kandiduje, předpokládá, že podmínku trvalého pobytu v daném volebním obvodu petent splní ke dni voleb.***

Stanovisko MV:

Na základě ustanovení § 61 odst. 2 písm. d) zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZVP“) se k přihlášce nezávislého kandidáta připojí petice podporující jeho kandidaturu, která musí být podepsána alespoň 1000 oprávněných voličů z volebního obvodu, kde kandidát kandiduje, s uvedením jejich jména, příjmení, data narození a adresy místa trvalého pobytu; chybí-li některý z uvedených údajů nebo je uveden neúplně nebo nepodepsal-li se volič, podpis se nezapočítává.

k otázce věku

Ustanovení § 61 odst. 2 písm. d) ZVP výslovně uvádí, že podpis na petičním archu musí být od oprávněného voliče. Voličem je podle ZVP státní občan, který alespoň druhý den prvního kola voleb dosáhl věku 18 let. V případě druhého kola voleb je voličem též státní občan, který alespoň druhý den konání druhého kola voleb dosáhl věku 18 let.

Vzhledem k tomu, že zákon nevymezuje lhůtu, ve které jsou nezávislí kandidáti oprávněni sbírat podpisy pro svou kandidaturu, mohou tak činit již několik měsíců před podáváním přihlášek k registraci.

Pokud petent dosáhne alespoň ke druhému dni prvního kola voleb věku 18 let (což lze objektivně zjistit již při kontrole petic), musí být podpis započítán, neboť taková osoba je oprávněným voličem ve smyslu § 61 odst. 2 písm. d) ve spojení s ustanovením § 1 odst. 7 ZVP (při splnění dalších podmínek aktivního volebního práva). Mezi oprávněné voliče pro kontrolu petic je však třeba počítat pouze se skupinou voličů, která se může účastnit prvního kola voleb (konání druhého kola voleb je totiž závislé na výsledku kola prvního a nemusí k němu dojít).

k otázce možného splnění podmínky trvalého pobytu

V tomto případě se jedná o odlišnou situaci, než v případě věku. Registrační úřad nemůže předjímat (na rozdíl od dosažení věkové hranice, která je dána objektivně), že petent ve dnech voleb již bude přihlášen k trvalému pobytu v daném volebním obvodu. Registrační úřad kontroluje správnost údajů uvedených na petici pouze v přesně vymezeném časovém období přede dnem voleb, kdy je pro účely

registračního řízení oprávněn nahlížet do základního registru obyvatel a informačního systému evidence obyvatel. Neexistuje žádná zákonná možnost, jak by mohl registrační úřad později zohlednit „dostěhování“ voliče do příslušného senátního volebního obvodu.

Dotaz (Středočeský kraj):

Jak postupovat u voliče, který není zaznamenán ve výpisu ze stálého seznamu voličů (a nevolí na voličský průkaz)? Je čistě na voliči, aby prokázal své právo v okrsku volit (§ 31 odst. 4 zákona č. 130/2000 Sb.), nebo má okrsková volební komise činit nějaké kroky (např. když se volič prokazuje pouze cestovním dokladem)?

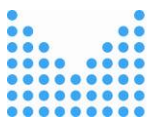
Stanovisko MV:

Pokud se do volební místnosti dostaví volič, který není uveden ve výpisu ze stálého seznamu voličů, a nejedná se o voliče, který hlasuje na voličský průkaz, měl by volič jednoznačně prokázat své právo hlasovat. Dle názoru Ministerstva vnitra by však ustanovení § 31 odst. 4 zákona č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů („ZVZK“), nemělo být vykládáno striktně tak, že je pouze věcí voliče prokázat své právo hlasovat, aniž by okrsková volební komise v dané situaci jakkoli konala, neboť právní předpisy jí poskytují nástroje k ověření údajů o voliči.

Ve volební místnosti mohou nastat následující situace:

- Volič se prokáže platným občanským průkazem, popř. občanským průkazem s odděleným rohem společně s potvrzením o změně místa trvalého pobytu - volič sám prokáže své právo hlasovat a okrsková volební komise v daném případě nemusí činit žádné kroky.
- Volič se prokáže cestovním pasem – v tomto případě volič nemůže prokázat své právo hlasovat, neboť v cestovním pase není uvedena adresa místa trvalého pobytu; zde se jeví jako vhodný postup podle ustanovení § 26 ZVZK ve spojení s ustanovením § 14 odst. 4 zákona o volbách do zastupitelstev obcí. Okrsková volební komise by se měla na konkrétního voliče dotázat obecního úřadu, který může údaje ze základního registru obyvatel, z informačního systému evidence obyvatel a informačního systému cizinců předávat okrskové volební komisi. Lze využít i postupu podle ustanovení § 21 zákona o základních registrech a dotázat se obecního úřadu obce s rozšířenou působností, který je oprávněn k umožnění výkonu volebního práva občana sdělit okrskové volební komisi referenční údaje z registru obyvatel). Jaký postup okrsková volební komise zvolí, je plně v její kompetenci a voliči v daném případě postačí prokázání totožnosti cestovním pasem.

Volič nedisponuje žádným dokladem totožnosti – v tomto případě nelze voliči umožnit hlasování, neboť tím, že neprokázal svoji totožnost, nesplnil základní podmínku pro výkon aktivního volebního práva. Okrsková volební komise v tomto

případě taktéž nemůže činit jakékoli kroky, neboť nemůže mít jistotu ohledně totožnosti voliče.

Dotaz (Středočeský kraj):

Lze aplikovat ustanovení § 14 odst. 4 zákona o volbách do zastupitelstev obcí i při volbách do zastupitelstev krajů?

Stanovisko MV:

Dotaz úzce souvisí s předchozí otázkou. Vzhledem k tomu, že stálý seznam voličů je pro všechny druhy voleb veden podle zákona o volbách do zastupitelstev obcí, lze využít i pro volby do zastupitelstev krajů ustanovení § 14 odst. 4 zákona o volbách do zastupitelstev obcí. Ostatně ZVZK v ustanovení § 26 odkazuje na právní úpravu stálých seznamů voličů vedených podle zvláštního právního předpisu, tj. podle zákona o volbách do zastupitelstev obcí. Ověřování práva voliče realizovat volební právo u konkrétní okrskové volební komise je z evidenčního hlediska nedílnou součástí agendy vedení seznamu voličů.

Dotaz (Středočeský kraj):

Překážkou volitelnosti, která pomine ke dni voleb, se rozumí pouze věk a trvalý pobyt kandidáta, nebo též státní občanství? Pokud není kandidát na kandidátní listině státním občanem ČR, jde o neodstranitelnou vadu, odůvodňující škrtnutí kandidáta nebo jde o překážku, která může pominout ke dni voleb.

Stanovisko MV:

Pro registraci kandidátní listiny pro volby do zastupitelstva kraje musí být splněny náležitosti dané zákonem. Jedním z důvodů škrtnutí kandidáta na kandidátní listině je podle ustanovení § 22 odst. 2 písm. e) ZVZK nesplnění podmínky volitelnosti. Pokud kandidát podmínky volitelnosti nesplňuje ke dni podání kandidátní listiny, pak ustanovení § 21 odst. 2 zákona mu umožňuje tyto podmínky splnit dodatečně na základě prohlášení kandidáta, které se přikládá ke kandidátní listině a v němž uvede, že překážky volitelnosti pominou ke dni voleb.

Bude-li podmínka věku, státního občanství a trvalého pobytu splněna nejpozději k prvnímu dni voleb (u věku vyplývá z ustanovení § 4 odst. 1 a ustanovení § 5 odst. 1 ZVZK, že může být splněn až druhý den voleb) do zastupitelstev krajů, může být tento kandidát platně zvolen členem zastupitelstva kraje. Krajský úřad v době přezkoumávání kandidátních listin a rozhodování o registraci vychází z předloženého prohlášení kandidáta, který absenci státního občanství České republiky v něm uvede a současně potvrdí svým podpisem, že překážka pomine k prvnímu dni voleb do zastupitelstva kraje.

Dotaz (Liberecký kraj):

Novelou zákona č. 38/2019 bylo novelizováno ustanovení § 61 odst. 2 písm. d) zákona o volbách do Senátu Parlamentu České republiky. Předpokládáme správně, že v návaznosti na provedenou novelizaci ustanovení již není aplikovatelné usnesení Krajského soudu v Hradci Králové č. j. 30 A 150/2017 – 37? Musí být na petici u každého petenta uveden úplný údaj o místu jeho trvalého pobytu a nikoliv jen název obce? Pokud v případě uvedení pouze názvu obce poklesne počet petentů pod 1000, je dán důvod pro vydání výzvy k odstranění nedostatků?

Stanovisko MV:

Zmíněnou novelou byla (po vzoru zákona o volbě prezidenta republiky; obdobně též v zákoně o volbách do zastupitelstev obcí) v ustanovení o náležitostech přihlášky k registraci týkajícím se podoby petice slova „místa, kde jsou přihlášení k trvalému pobytu“ nahrazena slovy „adresa místa trvalého pobytu“.

Současná právní úprava jasně stanoví, že u petenta podporujícího kandidaturu nezávislého kandidáta na senátora se na petici, mimo jiné požaduje uvedení celé adresy místa trvalého pobytu, tj. vedle názvu obce i název ulice a číslo popisné (evidenční). Z výše uvedeného vyplývá, že závěry z usnesení Krajského soudu v Hradci Králové (30A 150/2017-37 ze dne 21. 12. 2017) již aplikovatelné nejsou.

Jednoznačné stanovení náležitostí petice je nezbytné, neboť se od něj odvíjí rozhodnutí registračního úřadu o zaregistrování přihlášky k registraci nezávislého kandidáta. Zjednodušeně řečeno je náležitostí petice na podporu nezávislého kandidáta alespoň 1000 „bezvadných řádků“.

Podle ustanovení § 62 ZVP je předmětem výzvy k odstranění závad nedostatek náležitostí podle ustanovení § 61 ZVP nebo nesprávnost údajů. Podle názoru Ministerstva vnitra se nesprávnost údajů vztahuje k údajům na samotné přihlášce, neboť podle ustanovení § 61 odst. 1 ZVP přihláška k registraci obsahuje právě a jen zákonem specifikované údaje (které, pokud jsou nesprávné, zakládají povinnost výzvy). Petice spadá do kategorie náležitostí, přičemž z tohoto hlediska není třeba vyzývat k odstranění závad, pokud petice obsahuje nejméně 1000 „bezvadných řádků“. V případě petic tedy bude registrační úřad vyzývat ve smyslu ustanovení § 62 odst. 1 ZVP pouze v případě, kdy počet „bezvadných řádků“ nedosahuje 1000, neboť jen v takové situaci nemá přihláška k registraci všechny náležitosti podle ustanovení § 61 ZVP.

Pokud bychom totiž přistoupili k výkladu, že výzvu je třeba činit i pro nesprávné údaje v petici, docházelo by k situaci, kdy registrační úřad bude vyzývat i nezávislého kandidáta disponujícího 1500 řádky, přičemž „bezvadných řádků“ je 1499, což dostatečně naplňuje zákonný požadavek. Takový postup se jeví jako zjevně neúčelný a jdoucí proti smyslu zákonné úpravy (1000 stačí). Ustanovení § 62 odst. 2 písm. d) ZVP pak neumožňuje odmítnout přihlášku k registraci na základě nesprávných údajů, ale jen v případě, že petice není přiložena vůbec, nebo nemá dostatečný počet petentů.

Samo ustanovení § 61 odst. 2 písm. d) ZVP již přímo naznačuje, že „mezikrok“ ve vztahu k údajům na petici není na místě, když explicitně stanoví, že

chybí-li některý z uvedených údajů nebo je uveden neúplně nebo nepodepsal-li se volič, podpis se nezapočítává.

Dotaz (Liberecký kraj):

Jaký údaj o povolání uváděný na kandidátní listině lze ještě akceptovat? Lze uvádět údaje o činnosti, která zjevně není povoláním či zaměstnáním, ale pouhým zájmem, zálibou nebo informací o angažovanosti?

Stanovisko MV:

Problematikou rozšiřujících údajů o kandidátech (mimo jiné i povolání) se zabýval Krajský soud v Ústí nad Labem, který ve svém usnesení č. j. 64A 20/2014 ze dne 13. 11. 2014 konstatoval, že text volebního zákona nepodává žádné bližší vymezení toho, co je třeba za povolání považovat. Upřesnění tohoto označení nelze ani analogicky nalézt v jiných obdobných předpisech upravujících volby. Označení povolání by tak mělo voliči sdělovat, co je jeho základním či nejvýznamnějších zdrojem obživy, jaký činnost určuje jeho sociální status.

Nelze přitom vycházet z ustanovení § 5 písm. f) zákona o zaměstnanosti, kdy se povoláním rozumí standardizovaný souhrn pracovních činností podle jejich obvyklého seskupení na trhu práce, jejichž výkon předpokládá určitou odbornou a další způsobilost, neboť toto vymezení se vztahuje pouze na pracovní činnosti. Nezařaditelnými by se pak stali důchodci, studenti, matky v domácnosti a nezaměstnaní.

Ministerstvo vnitra zastává názor, že je zcela věcí kandidáta, zda uvede povolání, ve kterém se vyučil, nebo které vystudoval, nebo které vykonává, popř. funkci, kterou zastává. Údaj o povolání je „vizitkou“ kandidáta a mělo by se mu ponechat na výběr, čím se chce voličům prezentovat. Nemělo by se však jednat o činnost, která zjevně není povoláním či zaměstnáním, ale pouhým zájmem či zálibou nebo informací o politickém názoru. V takovém případě může registrační úřad na takový nedostatek upozornit v rámci výzvy k odstranění vad na kandidátní listině (příhláše k registraci). V případě, že v zákonem stanovené lhůtě (nejpozději 50 dnů přede dnem voleb) nedojde k nápravě a údaj o povolání zůstane zachován v takové podobě, jakou si kandidát zvolil, může registrační úřad rozhodnout o škrtnutí kandidáta/odmítnutí přihlášky k registraci z důvodu absence náležitostí. K takovému kroku by však mělo docházet pouze v krajních případech, kdy zcela zjevně nejde o údaj, který by se dal akceptovat jako údaj o povolání (např. alfasamec, brouk Pytlík, Ferda Mravenec práce všeho druhu). Samozřejmě nelze uznat ani takový údaj, který by např. odporoval dobrým mravům, nabádal k trestné činnosti, popř. ovlivňoval volební proces.

Ve výkladové i aplikační praxi se k údaji o povolání přistupuje s určitou mírou tolerance, kdy se akceptují i takové údaje jako: bývalý mistr světa v..., bývalý kandidát na prezidenta, nebo chartista.

Dotaz (Liberecký kraj a Jihomoravský kraj):

Pokud zmocněnec krajskému úřadu písemně sdělí (např. při podávání kandidátní listiny), že trvá na tom, aby mu informace o počtu a sídle volebních okrsků nebyla oznamována doručením, ale pouhým zveřejněním na úřední

desce obecního úřadu, přestože to zákon o volbách do zastupitelstev krajů neumožňuje, domníváte se, že by takový postup byl v rozporu se zákonem? Jakou formou se má doručování realizovat?

Stanovisko MV:

Ustanovení § 15 odst. 1 písm. f) ZVZK, starostovi obce **jednoznačně ukládá povinnost** poskytovat každé politické straně, politickému hnutí a koalici, jejichž kandidátní listina byla zaregistrována, informace o počtu a sídlech volebních okrsků, a to nejpozději 45 dnů před zahájením voleb.

Z citovaného ustanovení jednoznačně nevyplyvá, komu se poskytují tyto informace, zda zmocněncům kandidujících subjektů nebo na adresu sídel politických stran a politických hnutí. Pro účely zabezpečení voleb se jeví vhodnější poskytnout tuto informaci nikoliv na adresu kandidujícího subjektu, nýbrž zmocněncům kandidujících subjektů, neboť ti jsou oprávněni delegovat členy a náhradníky do okrskové volební komise. S ohledem na výše uvedené je povinností starosty adresně informovat zmocněnce o počtu a sídlech volebních okrsků.

Je pravdou, že ostatní volební zákony umožňují starostovi informovat kandidující subjekty o počtu a sídle volebních okrsků zveřejněním informace na úřední desce úřadu. ZVZK však tuto možnost prozatím nepřipouští. S ohledem na to, že ZVZK neobsahuje úpravu doručování a ustanovení správního řádu nelze použít (viz ustanovení § 65 ZVZK), je třeba vycházet z toho, že starosta obce by měl být schopen adresné doručení informace prokázat. Z tohoto pohledu se jeví jako nezpochybnitelné doručení prostřednictvím provozovatele poštovních služeb (na doručenkou) či prostřednictvím datové schránky (zmocněnce, případně kandidujícího subjektu), případně osobním předáním zmocněnci „proti podpisu“.

Ministerstvo vnitra zastává názor, že povinnost starosty doručovat informace prostřednictvím provozovatele poštovních služeb, popř. datovou schránkou, je časově a finančně náročná a vzhledem ke skutečnosti, že ostatní volební zákony umožňují tyto informace zveřejňovat na úřední desce obecního úřadu, navrhlo Ministerstvo vnitra již v roce 2019 sjednocení právní úpravy tak, aby byla již pro volby do zastupitelstev krajů konaných v roce 2020 účinná. Vedle sjednocení právní úpravy ve volebních zákonech by došlo také k úspoře finančních prostředků za poštovné a snížila by se administrativní zátěž pro obecní úřady a zmocněnce volebních stran.

Vládní návrh zákona, kterým se mění některé volební zákony (sněmovní tisk č. 529), byl předložen Poslanecké sněmovně 25. června 2019 a v současné době je projednáván ve výborech před druhým čtením a nepředpokládá se, že bude schválen do termínu vyhlášení voleb do zastupitelstev krajů. S ohledem na zdržení při projednávání návrhu se uvažuje o posunutí termínu účinnosti na 1. ledna 2021.

Z výše uvedeného vyplývá, že pro volby do zastupitelstev krajů konané v roce 2020 bude nadále platit, že starosta obce musí zmocněnce informovat písemně na adresu trvalého pobytu, popř. prostřednictvím datové schránky.

Dotaz/upozornění (Pardubický kraj):

Upozorňujeme, že ustanovení § 11 odst. 1 písm. m) zákona č. 130/2000 Sb., se z hlediska kompetencí krajského úřadu zmiňuje pouze o kontrole průběhu

hlasování ve volebních místnostech, jeho oprávnění provést ve volební místnosti také kontrolu sčítání hlasů vyplývá z ustanovení § 36 odst. 1 zákona.

Vyjádření MV:

Je pravdou, že ustanovení § 11 odst. 1 písm. m) ZVZK výslovně neobsahuje oprávnění krajského úřadu provést kontrolu sčítání hlasů ve volební místnosti, jako je tomu v zákoně o volbách do zastupitelstev obcí, volbách do Evropského parlamentu a při volbě prezidenta republiky. Přítomnost zaměstnanců kraje zařazených do krajského úřadu, kteří mají osvědčení podle zvláštního právního předpisu, ve volební místnosti při sčítání hlasů za účelem provedení kontroly na místě však vychází z ustanovení § 36 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev krajů. Uvedení zaměstnanci nepotřebují povolení Státní volební komise k přítomnosti dalších osob při sčítání hlasů okrskovou volební komisí.

V rámci sjednocení právní úpravy Ministerstvo vnitra zapracovalo do návrhu zákona o správě voleb ustanovení o kontrolní činnosti, kde bude výslovně stanoveno, že krajský úřad kontroluje u volebních orgánů organizační a technickou přípravu, průběh a provedení voleb.

Dotaz (Pardubický kraj):

Bylo by možné za účelem snížení administrativní náročnosti, aby pověřený obecní úřad vyrozuměl příslušný obecní úřad o účasti na školení pouze v případech, že se některý z členů okrskové volební komise na uvedené školení nedostaví, nebo se na školení dostaví některý z členů obce mimo správní obvod příslušného pověřeného obecního úřadu? V ostatních případech by platit předpoklad účasti.

Stanovisko MV:

V souvislosti se školením členů okrskových volebních komisí je v zákoně výslovně zakotven úkol pro pověřené obecní úřady, které tato školení zajišťují a provádí. Na výše zmíněné navazuje povinnost pověřeného obecního úřadu zpětně informovat obecní úřady o tom, které osoby se školení zúčastnily, neboť pro některé členy okrskové volební komise je účast na školení povinná a s neúčastí se pojí sankce v podobě krácení odměny, kterou vyplácí obecní úřad.

Zákon výslovně stanovuje, že pověřený obecní úřad informuje obecní úřad o účasti, nikoli o neúčasti. Z toho vyplývá, že starosta by měl obdržet seznam osob, které se školení zúčastnily, nikoli seznam osob, které se nezúčastnily. Akceptovatelné je i sdělení, že „všichni přihlášení se školení zúčastnili“ (případně „všichni, kromě XY, se školení zúčastnili“).

Dotaz (Pardubický kraj):

Zveřejňuje se pozvánka na školení dotčených členů okrskové volební komise na úřední desce v anonymizované podobě, jako je tomu u pozvánky na první zasedání okrskové volební komise (tedy bez konkrétních jmen a adres jednotlivých členů)? Lze doručit pozvánku na školení např. na prvním zasedání

oproti vlastnoručnímu podpisu? Pokud ano, není již třeba tuto pozvánku doručovat poštou či elektronicky?

Stanovisko MV:

Ve zveřejněné pozvánce na školení členů okrskové volební komise není důvod uvádět adresáty jmenovitě. Postačí obecně zmínit, že je pozvánka určena předsedům, místopředsedům a zapisovatelům okrskových volebních komisí (popřípadě širšímu okruhu členů komisí podle zažité praxe příslušných úřadů). Účelem zveřejnění pozvánky je dát na vědomí termín a místo konání školení a naplnit fikci doručení, nikoli informovat veřejnost o tom, kdo konkrétně se školení zúčastní.

Doručení pozvánky na školení osobně například na prvním zasedání okrskové volební komise je možné, i když na ně zákon výslovně nepamatuje. Je ale potřeba, aby doručení bylo prokazatelné, tedy pozvánku je nutné předat členovi komise proti podpisu. Potom již není potřeba doručovat elektronicky nebo poštou, neboť účel doručení již byl naplněn.

Dotaz/upozornění (Pardubický kraj):

Podle ustanovení § 18 odst. 6 zákona č. 130/2000 Sb., se na jmenovce člena OVK uvede rovněž údaj o tom, zda jej delegovala politická strana, politické hnutí nebo koalice anebo jmenoval starosta. V této souvislosti upozorňujeme, že v praxi je definice takového údaje mnohdy vnímána neprávň tak, že při delegaci člena OVK volební stranou má být na jmenovce konkrétní název politické strany, politického hnutí či koalice, za níž byl člen OVK delegován. V rámci metodické činnosti proto doporučujeme na tuto problematiku důrazně upozornit.

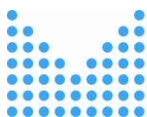
Vyjádření MV:

Zákon výslovně stanoví, že obecní úřad ve spolupráci se zapisovatelem zajistí, aby ve volební místnosti v průběhu hlasování bylo u každého člena okrskové volební komise uvedeno jeho jméno, příjmení, funkce v okrskové volební komisi a údaj o tom, zda jej delegovala politická strana, politické hnutí nebo koalice anebo jmenoval starosta.

Zákon tedy nevyžaduje, aby na jmenovce byl uveden název konkrétní politické strany, politického hnutí nebo koalice, která člena do komise delegovala. Za zcela postačující je proto třeba považovat obecný údaj, že člen byl do komise delegován politickou stranou, politickým hnutím nebo koalicí, nebo naopak, že byl jmenován starostou obce.

Dotaz (Pardubický kraj):

Ustanovení § 22 odst. 1 zákona č. 130/2000 Sb., stanoví jako nejzazší možnou lhůtu, v níž mohou být odstraněny nedostatky na kandidátní listině na základě předchozí výzvy krajského úřadu, lhůtu 50 dní přede dnem voleb. Vztahuje se tato lhůta i na opravy, jež provádí volební strana „z vlastního podnětu“, bez předchozí výzvy krajského úřadu (např. oprava, doplnění či odstranění

akademického titulu, změna příjmení v důsledku sňatku)? Může volební strana takové opravy či úpravy činit až do okamžiku vydání registračního rozhodnutí?

Stanovisko MV:

I v případě, kdy registrační úřad nevyzval kandidující subjekt k odstranění závad na kandidátní listině, mohou zmocněnci politických stran, politických hnutí nebo koalic odstranit vady na kandidátní listině i sami z vlastní iniciativy, aniž by k tomu byli registračním úřadem vyzváni. Vyplývá to z toho, že účastník řízení disponuje svým vlastním podáním. Vodítkem může být i ustanovení § 21 odst. 4 ZVZK, které zakazuje po uplynutí lhůty pro podání kandidátní listiny doplňovat další kandidáty či vzájemně měnit jejich pořadí, z čehož lze dovodit, že jiné změny možné jsou.

V tomto případě však zákon jednoznačně nevymezuje lhůtu, a lze tak v podstatě činit až do okamžiku vydání rozhodnutí o registraci (nejpozději 48 den přede dnem voleb). Pokud však kandidující subjekt ponechá opravu až na poslední chvíli, zvyšuje se riziko, že rozhodnutí již bude vydáno. V tomto případě již nemůže být tomu, kdo se opravy či doplnění domáhal, vyhověno. Pokud tedy chce zmocněnec provádět změny na kandidátní listině z vlastní iniciativy, měl by tak učinit před vydáním rozhodnutí o registraci. V době (50 až 48 dní přede dnem voleb), kdy registrační úřad vydává rozhodnutí, nelze již zaručit, že bude tomu, kdo se domáhá změny na kandidátní listině, vyhověno.

Dotaz (Olomoucký kraj):

Jaký je správný postup stanovení počtu volených členů zastupitelstva kraje? Musí to stanovit rada nebo postačí, když krajský úřad počet volených členů zastupitelstva zveřejní na úřední desce ve Věstníku?

Stanovisko MV:

Dle ustanovení § 31 odst. 3 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, počet členů zastupitelstva kraje zveřejní krajský úřad nejpozději do 2 dnů od jeho stanovení na úřední desce a dále ve Věstníku, přičemž zákon o krajích již blíže neupravuje, jakým procesním postupem má kraj „stanovení“ počtu členů zastupitelstva kraje provést (nedochází zde k rozhodování orgánu kraje ve smyslu uvážení konkrétního řešení/počtu, neboť počet členů je dán na základě jasněho vymezení v zákoně o krajích).

V tomto případě je dle našeho názoru zapotřebí postupovat analogicky podle ustanovení § 67 a § 68 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, kdy zastupitelstvo obce nejpozději do 85 dnů přede dnem voleb stanovuje počet členů zastupitelstva obce. Obecní úřad pak tento počet členů zastupitelstva oznámí na úřední desce do 2 dnů od jeho stanovení.

V souvislosti s touto analogií je tak třeba zmínit skutečnost, že zastupitelstvo obce má rozhodovací pravomoc při stanovení počtu členů zastupitelstva obce pro volby do zastupitelstev obcí, neboť má možnost stanovit počet členů na základě určité škály dle velikosti dané obce, např. v obci do 500 obyvatel může být voleno 5 až 15 členů zastupitelstva obce. V krajských volbách má zastupitelstvo, případně rada kraje, spíše potvrzující pravomoc, neboť počet volených členů do zastupitelstva

kraje je přímo vázán k počtu obyvatel k 1. lednu daného roku, v němž se volby do zastupitelstva kraje mají konat. Podle názoru Ministerstva vnitra je samotné určení počtu, v daném případě spíše deklarace zákonem určeného počtu členů zastupitelstva kraje, věcí samostatné působnosti kraje. Vzhledem k tomu, že zákon o krajích nesvěřuje tuto pravomoc do vyhrazené pravomoci zastupitelstva kraje, uplatní se obecné ustanovení § 59 odst. 3 zákona o krajích. Rada kraje by tedy měla stanovit počet členů na základě zákonných kritérií, případně tuto pravomoc delegovat na hejtmana či krajský úřad ve smyslu ustanovení § 59 odst. 4 zákona o krajích (to vše za předpokladu, že si stanovení počtu nevyhradilo zastupitelstvo kraje).

Ke stanovení počtu členů zastupitelstva kraje by mělo dojít do 85 dnů přede dnem voleb, tedy analogicky jako v případě stanovení počtu členů zastupitelstva obce (viz výše).